

Adama a Eva

Adam - první člověk, obrazem Boha, Adam je obecné označení pro lidský druh

Eva – první žena

Stvoření

Adam leží na zemi, předání života dotekem rukou

Stvoření Evy - Adam uspán Bohem, vyjímá žebro

Prvotní hřích

Adam a Eva stojí nízce, každý z jedné strany stromu poznání, okolo něj se ovíjí had, pohlaví mají zakryta listy fíkovníku

Strom poznání dobrého a zlého - pravděpodobně jabloň (třešeň, fíkovník, vinná réva)

Jablko - symbol zla a neštěstí

Strom vědění - pravděpodobně fíkovník, spletli fíkové listy a přepásali se jimi (na obrazech většinou zakryti jen jedním fíkovým listem)

Had - symbol d'ábla, zla, podvodů, hříchů, ale i chytrosti opatrnosti, nejzchytralejší ze vší polní zvěře, svedl Evu a ta Adama, zobrazení se čtyřmi nohama a hlavou ženy (tradiční rabínský výklad - hadem je Eva), gnostické učení- Bůh je zlý, chce člověka udržet v nevědomosti, had - dárce poznání

Vyhnání

Had – podle Bible je trestem za svedení Evy ztráta končetin: „*Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach.*“

Eva – odsouzena k porodním bolestem, Adam nad ní bude vládnout, ztráta nesmrtnosti (strom života hlídají cherubové s plamenným mečem)

Adam – trestem je dobývání chleba v potu tváře, ztráta nesmrtnosti

- Bůh přiodívá Adama a Evu koženými suknicemi
- Adam pojmenovává svou ženu Eva, což znamená Živa, protože se stane matkou všech živých

Zobrazování: Adama a Evu vykazuje anděl s plamenným mečem nebo prutem, později může být zobrazován i Bůh nebo Kristus

Adam a Eva hrající si s malým Kainem a Ábelem

Vyvedení církevních otců

- apokryfní text, písemně zachyceno už ve 2. st., ale první souvislý dochovaný text je Nikodémovo evangelium

- Kristus sestupuje do předpekli (*limbus*), kde čekají na spásu ctnostné duše zemřelých před příchodem Krista

- po 16. st. se námět zobrazuje zřídka

- Kristus vyvádí církevní otce v čele s Adamem, který se ho nezřídka drží za ruku, kromě něj a Evy může být vyobrazen také David, Mojžíš, kající se lotr...

Korouhev vzkříšení – červený kříž na bílém poli

Mandorla – aureola ve tvaru mandle obklopující celou postavu